

Discussienotitie

onderwerp Invulling Mantelzorgwaardering 2023 e.v.
datum 23 januari 2023
zaaknummer Z/22/436670
van afdeling/ambtenaar Maatschappelijke ontwikkeling
aan afdeling/college/raad Gemeenteraad

Onderwerp in het kort

In de meerjarenbegroting 2023-2026 is onderzoek naar de waardering van mantelzorgers opgenomen, aanvullend op de bestaande mantelzorgondersteuning. Tijdens de informatieve raadsbijeenkomst op 8 februari 2023 halen we de ideeën en wensen van de raad op over de mantelzorgwaardering.

Samenvatting

In de meerjarenbegroting is een jaarlijkse post van €100.000 opgenomen voor de komende vier jaar voor mantelzorgwaardering. In de bespreking van de meerjarenbegroting is door de gemeenteraad aangegeven dat zij graag hierover het gesprek aan willen gaan. In deze discussienotitie staan de huidige situatie, eerste ideeën voor verdere invulling, vervolgstappen na dit gesprek en stellingen om te bespreken tijdens de bijeenkomst. We zien het gesprek tijdens de informatieve raadsbijeenkomst als het startpunt van het onderzoek naar de invulling. Daarna halen we input op bij diverse andere partijen waaronder de mantelzorgers zelf.

AAN DE GENODIGDEN VAN DE INFORMATIEVE RAADSBIJEENKOMST

Inleiding

In Zevenaar verlenen veel inwoners mantelzorg aan hun naasten. Deze inzet is van groot belang voor de gemeenschap en willen we graag waarderen. Om deze reden is er in de meerjarenbegroting 2023-2026 een jaarlijkse post van €100.000 opgenomen voor het onderzoeken en uitvoeren van mantelzorgwaardering. Dit is een brede opdracht, daarom lichten we in deze discussienotitie de huidige situatie van de mantelzorgwaardering en de eerste ideeën toe.

Op basis van deze informatie vragen wij u wat uw ideeën en wensbeelden zijn bij deze opdracht.

Geschiedenis

Tot 2015 regelde de rijksoverheid het mantelzorgcompliment, een geldelijke waardering voor de inzet van mantelzorgers. Vanaf 2015 is de invulling van het compliment bij gemeenten komen te liggen. De vorm hiervan is voor gemeenten vrij en wordt verder mantelzorgwaardering genoemd. In het verleden zijn er in de gemeente Zevenaar verschillende vormen van (geldelijke) waardering geweest voor de mantelzorgers.

In 2018 is er een project gestart om te komen tot een expertisecentrum mantelzorgondersteuning. Er is destijds een netwerk gestart onder de naam *Mantelzorg Zevenaar*. Het project is begin 2021 geëindigd. Uit de evaluatie (zie rapport Samen sterk voor Mantelzorgers) van eind 2020 bleek o.a. dat een fysiek team of knooppunt niet noodzakelijk is voor de resultaten. Het zou beter zijn om mantelzorgondersteuning te organiseren in bestaande structuren met bestaande ketenpartners in plaats van met een apart knooppunt. De beëindiging van het project was een opdracht van de gemeenteraad, bij de vaststelling van de

meerjarenbegroting 2019-2022. Aan dit besluit lag een bezuinigingsopdracht ten grondslag (zie RIB 2021-001).

In het evaluatierapport van Mantelzorg Zevenaar worden de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Passende en flexibele respijtzorg
2. Voldoende informatie
3. Passende individuele ondersteuning
4. Behoud van collectieve activiteiten
5. Training en inzet mantelzorgervaringsdeskundige
6. Aandacht op de Dag van de Mantelzorger
7. Behoud van een goed netwerk

Hier zet de gemeente en Caleidoz op in. Caleidoz heeft in 2021 voor de volgende onderdelen subsidie ontvangen, ter hoogte van €34.996,-:

1. Beheer van de website mantelzorgzevenaar.nl in de overgangsperiode t/m juni 2021
2. Individuele Preventieve ondersteuning door vrijwilligers
3. Individuele Preventieve ondersteuning door een sociaal werker
4. Behoud van het netwerk van ondernemers en stakeholders

Subsidies

Met deze aanvullende subsidie, die nu onderdeel is van de reguliere subsidie, wordt een bijdrage geleverd aan het mantelzorgcafé, het NAH Breincafé (beiden gestart vóór de extra subsidie), een informatieve mantelzorgmarkt en de inzet van een sociaal werker met expertise mantelzorg.

De jonge mantelzorgers (onder 25 jaar) zijn echter onvoldoende in beeld, het is een gemêleerde groep.

De gemeente verleent aan GGNet subsidie van €18.600 voor een preventief aanbod voor mantelzorgers. Binnen de dementieketen de Liemers is er ook sprake van ondersteuning van mantelzorgers. Hiervoor verleent de gemeente een subsidie van €3.000.

Huidige activiteiten

In 2021 werd een inspiratiemarkt voor mantelzorgers georganiseerd door een werkgroep van Caleidoz. Door COVID-19 maatregelen is het een drive-thru geworden, met zo'n 130 bezoekers. Op 12 november 2022 vond er een inspiratiemarkt voor mantelzorgers plaats in de Turmac Cultuurfabriek in het kader van de dag van de Mantelzorg. Dit heeft zo'n 250-350 bezoekers getrokken. Er was vanuit verschillende instanties informatie te verkrijgen en er waren versnaperingen voor de mantelzorgers. Deze markt werd georganiseerd door een werkgroep van Caleidoz, met subsidie van de gemeente voor de organisatie van de dag.

Vanaf 2022 zijn de prestatieafspraken voor mantelzorgondersteuning opgenomen in de reguliere welzijnssubsidie, hierbij wordt ingezet op dezelfde onderdelen als voor 2021.

Eerste ideeën mantelzorgwaardering

De mantelzorgwaardering kan op verschillende manieren worden vormgegeven. Het college heeft hierbij aangegeven dat geldelijke waardering niet de weg is, maar dat ze in wil zetten op activiteiten voor de verschillende groepen mantelzorgers. Dit zodat de waardering resulteert in ontspanning en tijd voor zichzelf. We vinden het daarnaast belangrijk om breed input op te halen, waaronder bij de doelgroep zelf. In de gemeente wonen veel mantelzorgers, waarvan velen zich niet realiseren dat ze mantelzorger zijn. Bijvoorbeeld kinderen die voor hun broers en zussen zorgen (ook wel: brussen) of kinderen die zorg op zich nemen omdat een van hun ouders ziek is.

In samenwerking met Caleidoz en andere partners kunnen we activiteiten organiseren rondom de dag van de Mantelzorg (10 november). Denk hierbij aan een cursus bloemschikken, een sporttoernooi, een filmmiddag of -avond of een theatervoorstelling (zoals ook in 2020), een dagje naar de Efteling of een nachtje weg. Er worden in de gemeente al veel activiteiten georganiseerd op verschillende locaties zoals de Brede Blik in Giesbeek, de Borg in Babberich en de Hooge Bongert in Zevenaar. Denk hierbij aan activiteiten als aerobics, biljarten, yogales, het Giese Podium en een rondleiding op landgoed Halsaf. Het is dus mogelijk om nieuwe activiteiten te organiseren of aan te sluiten bij bestaande activiteiten om zo een mooie invulling te geven aan de mantelzorgwaardering.

Om specifiek aandacht te hebben voor de groep jonge mantelzorgers kunnen gastlessen verzorgd worden op middelbare scholen waardoor de scholieren met elkaar het gesprek aan kunnen gaan. Daarnaast zou er een aparte mantelzorgvergoeding kunnen komen voor jonge mantelzorgers, zoals in het verleden ook in Doesburg is gebeurd.

Plan van aanpak

Voorgestelde stappen, waarbij stappen 2 en 3 parallel aan elkaar lopen:

1. Een open gesprek met de gemeenteraad tijdens de informatieve raadsbijeenkomst op 8 februari 2023 over hun ideeën en wensen rondom de mantelzorgwaardering vanaf 2023. Dit geeft kaders voor het vervolg en leidt tot doelstellingen om na te streven.
2. Gesprek met de participatieraad Zevenaar over hun ideeën over de mantelzorgwaardering, om het beeld completer te krijgen.
3. Ambtelijk gesprek met de werkgroep rondom mantelzorgwaardering vanuit Caleidoz ('Team Mantelzorgcafé Zevenaar') n.a.v. het praatstuk 'mantelzorgondersteuning in Zevenaar'.
4. Een uitvraag via zevenaarverbindt.nl
 - voor het ophalen van een beter beeld van de samenstelling van de groep mantelzorgers in de gemeente
 - voor het ophalen van de ideeën en wensen van de inwoners m.b.t. de mantelzorgwaardering
5. Het opstellen van een startnotitie richting de gemeenteraad
6. Bespreking van de startnotitie in de gemeenteraad

Om jonge mantelzorgers in beeld te krijgen kan er extra ingezet worden op communicatie, bijvoorbeeld door een campagne via scholen.

Benodigde fte vanuit ambtelijke organisatie: reguliere ambtelijke capaciteit in voorbereiding van de startnotitie.

Discussievragen voor informatieve raadsbijeenkomst

Tijdens de informatieve raadsbijeenkomst draait het gesprek om het beantwoorden van de volgende vragen:

1. Wat zijn belangrijke elementen in de mantelzorgwaardering?
2. Wat zijn jullie ideeën bij activiteiten voor verschillende groepen mantelzorgers?
 - a. Wat zijn specifieke ideeën voor activiteiten voor jongeren?
3. Welke kaders wil de raad van tevoren meegeven?
 - a. Wat moedigt de raad aan?
 - b. Wat raadt de raad af?

Om het gesprek te voeren staan we eerst stil bij de volgende stellingen:

- Iedere mantelzorger die zich meldt, kan een geldelijke waardering ontvangen
- De mantelzorgwaardering sluit aan bij (bestaande) activiteiten
- Er moeten verschillende soorten waardering komen voor verschillende groepen mantelzorgers
- De mantelzorgwaardering moet leuk en luchtig zijn

Vanuit hier voeren we het gesprek en halen we wensen en ideeën op als input voor de startnotitie.